

КАРАР

2019елның «02» декабрнән

№ 282

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларына экспертиза ясау турындагы Нигезләмәне раслау хакында»

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законун, «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза ясау тәртибе турында» 2014 елның 7 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законун гамәлгә ашыру максатларында, жайга салу карарларын әзерләү һәм кабул итү өлешендә муниципаль идарә процессларының нәтижәлелеген арттыру һәм камилләштерү максатында Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты **каrar бирә:**

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларына экспертиза ясау турында Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеген жайга салу йогынтысын бәяләү өлкәсендә вәкаләтле бүлек итеп билгеләргә.

3. Әлеге карарны Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча бастырырга: <http://novosheshminsk.tatarstan.ru/>.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә икътисад буенча урынбасарына йөкләргә.

**Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе**

Р.Р. Фәсахов

Расланган
Татарстан Республикасы Яңа
Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитетының 2019
елның «02» декабрдәге № 282
карары белән

**Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының
муниципаль норматив хокукый актлары проектларының жайга салу
йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый
актларына экспертиза ясау турында
Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы муниципаль норматив хокукый актлары проектларының (алга таба – актлар проектлары) жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру тәртибен билгели, муниципаль норматив хокукый актларга (алга таба- норматив хокукый актлар) экспертиза ясау, акт проектында, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен артык вазыйфалар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган яисә аларны кертүгә этәрә торган нигезләмәләрене, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектларының, Яңа Чишмә муниципаль районы бюджетының нигезсез чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрене, гамәлдәге норматив хокукый актларда эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектларының эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрене, шулай ук конкуренцияне чикләүгә нигезсез ярдәм итә торган нигезләмәләрене ачыклау максатында экспертиза ясау тәртибен билгели.

Жайга салу йогынтысын бәяләү Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының тармак (функциональ) структур бүлекчәсе тарафыннан башкарыла, аның эшчәнлеге өлкәсенә акт проекты тәүзү керә (алга таба – профильле бүлек).

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге (алга таба – вәкаләтле бүлек) жайга салу йогынтысын бәяләү өлкәсендә вәкаләтле бүлек булып тора. Вәкаләтле бүлекчә актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне һәм норматив хокукый актларга экспертиза үткәрүне норматив һәм методик яктан тәэмин итә.

Эшкуарлык һәм инвестицион эшчәнлекне гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 131-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза ясау тәртибе турында»

2014 елның 7 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы», «Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнары тарафыннан кабул ителә (чыгарыла) торган гамәлдәге норматив хокукый актларның һәм норматив хокукый актлар проектларының Татарстан Республикасында жайга салу йогынтысын гавами бәяләү тәртибен раслау турында» 2012 елның 31 декабрәндәге 1182 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

1.2. Жайлау йогынтысын бәяләү эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруга кагылышлы жирле әһәмияттәге түбәндәге мәсьәләләр буенча актларына проектларына кагыла :

1.2.1. Яңа Чишмә муниципаль районы жирлекләре чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

1.2.2. жирлек халкын элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

1.2.3. жирлек халкының ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

1.2.4. Яңа Чишмә муниципаль районы жирлекләрендә жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, халык сәнгать кәсепләрен саклап калу, торгызу һәм үстерүдә катнашу;

1.2.5. жирлекнең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, жирлекнең генераль планнары нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документларын раслау, жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү, жирлекләрнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау, жирләрне резервлау һәм алу, шул исәптән жирлек чикләрендә сатып алу юлы белән, муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу.;

1.2.6. авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;

1.2.7. Яңа Чишмә муниципаль районы жирлекләре чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;

1.3. Акт проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү эшләүче тарафыннан эзерләнә торган акт проектындагы нигезләмәләрнең жайга салу йогынтысы дәрәжәсен исәпкә алып үткәрелә:

1) жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе - акт проектында эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә физик һәм юридик затлар өчен элек законнарда каралмаган бурычларны, тыюларны һәм чикләүләрне билгели торган яисә аларны билгеләүгә этәрә торган, шулай ук эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә физик һәм юридик затлар чыгымнарының законнарда каралмаган чыгымнары барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләр бар;

2) жайга салу йогынтысының уртача дәрәжәсе - акт проектында эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә физик һәм юридик затлар өчен элек законнарда каралган бурычларны, тыюларны һәм чикләүләрне үзгәртә торган яисә аларны билгеләүгә этәрә торган, шулай ук эшқуарлык һәм инвестиция

эшчәнлеге өлкәсендә физик һәм юридик затларның законнарда каралган чыгымнарын арттыруга китерә торган нигезләмәләр бар;

3) жайлау йогынтысының түбән дәрәжәсе - акт проекты әлеге пунктның 1 һәм 2 пунктчаларында каралган нигезләмәләрне үз эченә алмый, әмма әлеге Нигезләмә нигезендә жайга салу йогынтысын бәяләргә тиеш.

1.4. Дәүләт серен тәшкит итүче белешмәләр, конфиденциаль характердагы белешмәләр булган яисә бары тик мондый норматив хокукый актларны федераль һәм региональ законнарда туры китерү максатларында гына муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертүгә юнәлдерелгән, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр, кризислы хәлләр барлыкка килүне (яисә) бетерү һәм террор актларын кисәтү, һәм (яисә) аларның нәтижәләрен бетерү өчен эшләнгән муниципаль актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү үткәрелми.

1.5. Норматив хокукый актларга Экспертиза (алга таба – экспертиза) вәкаләтле бүлек тарафыннан норматив хокукый актларга экспертиза үткәрүнен еллык планнары нигезендә үткәрелә.

1.6. Норматив хокукый актка экспертиза үткәрү өчен Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житекчесенең күрсәтмәсе, эшкуралык, инвестицион эшчәнлек өлкәсендә ижтимагый оешмалардан, кулланучылар берләшмәләреннән, үз эшчәнлеген көйләүче оешмалардан, фәнни-эксперт оешмаларынан, жирле үзидарә органнарынан тәкдимнәр, профильле бүлекчә тарафыннан эшкуралык һәм инвестиция эшчәнлеге өлкәсендә, проблемалар булу-булмавын мөстәкыйль ачыклау нигез булып тора, шул исәптән:

1) норматив хокукый актлар мониторингы, шулай ук муниципаль максатчан программаларны тормышка ашыру мониторингы;

2) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый торышы мониторингы;

3) жирле үзидарә органнарына эшмәкәрлек, инвестиция эшчәнлеге өлкәсендә проблемалар булу-булмавын таныклаучы гражданныр һәм оешмаларның берничә тапкыр мөрәжәгатьләре керә.

1.7. Экспертиза түбәндәге норматив актларга үткәрелә:

1) жайга салу йогынтысын бәяләүне уздырганда проектларның жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе билгеләнгән һәм үз көченә кергәннән соң кимендә 3 ел узган норматив хокукый актларга;

2) акт проекты эшләү стадиясендә жайга салу йогынтысын бәяләү уздырылмаган һәм үз көченә кергән вакыттан алып 1 ел узмаган, экспертиза үткәрү турында эшчәнлекләре максаты булып эшкуралык эшчәнлеге субъектлары, оешмалар, аларның жайга салу йогынтысын бәяләүне уздырганда хезмәттәшлек турында килешүләр төзегән башка затлар, шулай ук дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, эксперт оешмалары, аларның мәнфәгатьләрен яклау һәм тәкдим итү буенчап нигезләнгән тәкдимнәр кергән норматив хокукый актларга карата.

1.8. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр, кризислы хәлләр барлыкка килүне (яки) бетерү, террор актларын кисәтү максатларында эшләнгән, һәм (яки) аларның нәтижәләрен бетерү өчен дәүләт серен тәшкит иткән норматив хокукый актларга экспертиза үткәрелми.

1.9. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү һәм норматив хокукый актларына экспертиза ясау өчен рәсми сайт булып Интернет мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендәге рәсми сайты тора.

(<http://novosheshminsk.tatarstan.ru/> алга тавба -рәсми сайт).

2. Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру

2.1. Акт проектының жайлау йогынтысын бәяләүне үткөрү этаплары булып түбәндәге этаплар тора:

1) жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру өчен акт проектын һәм аңа карата жыелма хисапны профильле бүлекчәләргә жибәрү;

2) акт проекты һәм жыелма хисап буенча гавами консультациялар үткөрү;

3) акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләү турында эксперт бәяләмәсен әзерләү;

4) эшләрүчегә жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә жибәрү.

Проектны эшләрүче һәм профильле бүлекчә бер үк бүлек булып торса, 1и 4 этаплары гамәлгә ашырылмый.

2.1. Жайлау йогынтысын бәяләүне үткөрү методологиясе вәкаләтле бүлек тарафыннан раслана.

2.2. Жыелма хисап түбәндәге мәгълүматны үз эченә алырга тиеш:

1) акт проектының жайга салу йогынтысы дәрәжәсе;

2) муниципаль жайга салу юнәлтелгән проблеманы тасвирлау, аның сәбәпләре, динамикасы һәм вакыт барышында проблеманың үсеш фаразлары;

3) норматив хокукый актлар, яисә алар нигезендә хәзерге вакытта муниципаль жайга салу гамәлгә ашырыла торган аерым нигезләмәләре;

4) проблеманы бетерү (тискәре йогынтыны минимальләштерү) вариантлары, шул исәптән хокук куллану практикасын камилләштерү, шулай ук норматив хокукый актларны эшләрү, үзгәртү яки юкка чыгару юлы белән;

5) муниципаль жайга салу максатлары;

6) муниципаль жайга салуга юнәлтелгән эшқуарлык, инвестиция эшчәнлегә субъектлары төркеменең характеристикасы;

7) жирле үзидарә органнарының яңа функцияләре, вәкаләтләре, бурычлары һәм хокуклары яисә аларның үзгәрүе турында белешмәләр, шулай ук аларны гамәлгә ашыру тәртібе;

8) муниципаль бюджетның, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектларының билгеләнгән бурычларны яки чикләүләрне үтәү зарурлыгына яки мондый йөкләмәләрнең яки чикләүләрнең эчтәлеген үзгәртүгә бәйле чыгымнарын (ихтимал керемнәрне) бәяләү;

9) муниципаль жайга салу максатларына ирешүне мониторинглау индикаторлары (күрсәткечләре), ачыкланган проблеманың торышын, анализ үткөрү вакытына әлегә индикаторларның мәгънәләрен, жайга салу өлкәсендәге проблемаларны һәм индикаторлар мәгънәләре турында мәгълүматлар чыганаclarын чагылдыручы индикаторлар (күрсәткечләр);

10) акт проектының табыш һәм чыгымнарының тулы тасвирламасы: социаль төркемнәр, икътисадый секторлар, йогынты ясаычак территорияләр; көтелгән тискәре һәм уңай йогынты, тиешле йогынтының сыйфатлы тасвирламасы һәм, мөмкин булган очракта, аны бәяләү, шулай ук тиешле йогынты чоры (кыскача, урта яки озак сроклы);

11) норматив хокукый акт кабул итүгә бәйле каршылыктарны һәм чыгымнарны бәяләү;

12) норматив хокукый акт кабул итүгә бәйле көтелгән нәтижеләр, каршылыктар һәм чикләүләр.

13) акт проектының үз көченә керүенә күз алдында тотылган датасы;

14) жайга салу максатларына ирешүнең сайлап алынган ысулының нәтижелелеген тикшерү методларын тасвирлау;

15) жайга салуның билгеләнгән максатларына ирешү өчен кирәкле булган оештыру-техник, методологик, мәгълүмати һәм башка чаралар;

16) мондый урнашу белән бәйле рәвештә хәбәрнамәләр урнаштыру, тәкъдимнәр бирү сроктары турында белешмәләр;

17) тәкъдим ителгән жайга салуның нигезле булуын бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка мәгълүматлар.

Жыелма хисапның типлаштырылган формасы вәкаләтле бүлек тарафыннан раслана.

3. Муниципаль норматив хокукый актлар проектлары буенча гавами консультацияләр үткәру

3.1. Гавами консультацияләр үткәру өчен профильле бүлекчә хәбәрнамәне, акт проектын һәм жыелма хисапны рәсми сайтта урнаштыра.

3.2. Мөрәжәгать профильле бүлек житәкчесе (яисә аның урынбасары) тарафыннан имзалана һәм түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) актның төре, исеме һәм аның үз көченә керүенә планлаштырыла торган вакыты;

2) хәбәрнамәне урнаштыру белән бәйле рәвештә эшләүче тарафыннан тәкъдимнәр кабул ителгән срок һәм аларны тапшыруның иң уңайлы ысулы.

3.3. Профильле бүлекчә хәбәрнамәне урнаштыруга бәйле рәвештә билгеләнгән вакытка кергән барлык тәкъдимнәрне дә карарга һәм аларның исәпкә алынуы яки кире кагуның сәбәпләре турындагы белешмәләрне күрсәтеп тәкъдимнәр жыелмасын төзәргә тиеш.

3.4. Жайга салу йогынтысы түбән булган актлар проектлары буенча гавами консультацияләр үткәру сроктары – 10 календарь көн, жайга салу йогынтысының уртача дәрәжәсе – 20 календарь көн, жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе-30 календарь көн тәшкит итә.

3.5. Гавами консультацияләрнең максаты булып түбәндәгеләр тора:

1) акт проектының максатларының, максатларга ирешү сроктарының, аларга ирешү күрсәткечләренең тәңгәллеген раслау;

2) эшқуарлык, инвестиция эшчәнлегә субъектлары өчен артык административ һәм башка чикләүләр һәм бурычлар кертә торган яисә аларны кертүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне акт проектында ачыклау;

3) эшкуарлык, инвестиция эшчэнлеге субъектларының, муниципаль берәмлек бюджетының нигезсез чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау;

4) эшкуарлык, инвестиция эшчэнлеге субъектлары өчен, шулай ук тулаем жәмгыять өчен дә, шулай ук акт проектының чыгымнары һәм файдаларын бәяләүне, максатларына ирешмәү куркынычларын аныклау;

5) норматив хокукый актны кертү вакытында ерактагы нәтижәләргә бәя бирү.

3.6 Акт проекты буенча гавами консультацияләр үткөрү нәтижәләре буенча профильле бүлекчә тарафыннан акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә эзерләү гамәлгә ашырыла, ул үз эченә түбәндәгеләрне кертергә тиеш:

1) гавами консультацияләр нәтижәләре буенча эшләнәп беткән жыелма хисап;

2) акт проекты буенча тәкъдимнәр жыентыгы.

3.7. Бәяләмә профильле бүлек житәкчесе яисә аның урынбасары тарафыннан имзалана һәм аңа кул куелганнан соң 5 эш көне эчендә рәсми сайтта урнаштырыла.

4. Жайга салу йогынтысын бәяләү нәтижәләрен куллану тәртибе

4.1. Муниципаль норматив хокукый акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә һәм аның буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кергән тәкъдимнәр жыентыгы элге проектны эзерләүчегә һәм вәкаләтле бүлекчәгә имза салынган көннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

4.2. Гавами консультацияләр нәтижәләре буенча акт проектында элге нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләр ачыкланган очракта, проектны эзерләүче аны эзерләүдән яисә аны эшләп бетерүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Акт проектны эзерләүдән баш тарту яисә аны эшләп бетерүдән баш тарту турында карар кабул ителгән очракта, эзерләүче, жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә һәм акт проекты буенча тәкъдимнәр жыелмасын алганнан соң, 15 календарь көненнән дә соңга калмыйча, рәсми сайтта тиешле мәгълүмат урнаштыра.

Акт проектында элге нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләрне ачыкламау очрагында, эзерләүче, акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кергән тәкъдимнәр жыентыгында булган тәкъдимнәрне исәпкә алу яисә кире кагу сәбәпләре турында мәгълүматны, жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә һәм акт проекты буенча тәкъдимнәр жыелмасын алынган көннән алып, 15 календарь көннән да соңга калмыйча, акт проектының йомгаклау редакциясен эзерли.

4.3. Жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә һәм акт проекты буенча тәкъдимнәр жыелмасын эшләүче 20 календарь көненнән дә соңга калмыйча, закон проекты буенча тәкъдимнәр жыентыгын эзерләүче вәкаләтле бүлекчәгә акт проектының йомгаклау редакциясен күчермәсен, шулай ук акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кергән тәкъдимнәр

жыентыгында булган тэкъдимнэрне исэпкэ алу яисэ кире кагу сэбэплэре турында мэгълүмат жибэрэ.

4.4. Вэкалэтле бүлек тарафыннан акт проектының йомгаклау редакциясе күчермэлэрен, шулай ук акт проекты буенча гавами консультациялэрдэ катнашучылардан кергэн тэкъдимнэр жыентыгында булган тэкъдимнэрне исэпкэ алу яисэ кире кагуның сэбэплэре турында мэгълүмат алынганнан соң 5 эш көненнэн дә соңга калмыйча, вэкалэтле орган элэге документларны, шулай ук жайга салу йогынтысын бэялэу турында бэялэмэ күчермэсен һәм тэкъдимнэр жыелмасы күчермэсен рэсми сайтта урнаштыра.

5. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза үткэрү

5.1. Норматив хокукый актларга экспертиза үткэрү этаплары:

1) норматив хокукый актларга экспертиза үткэрү планын формалаштыру (алга таба-План);

2) норматив хокукый актларга экспертиза нэтижэлэре турында бэялэмэлэр проектларын эзерлэу;

3) норматив хокукый актларга экспертиза нэтижэлэре турында бэялэмэлэр проектлары буенча гавами консультациялэр үткэрү;

4) муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нэтижэлэре турында бэялэмэлэр эзерлэу.

5.2. Муниципаль хокукый актларга экспертиза үткэрү методологиясе вэкалэтле бүлек тарафыннан раслана.

5.3. Норматив хокукый актларга экспертиза вэкалэтле бүлек тарафыннан расланган план нигезендэ үткэрелэ.

6. Норматив хокукый актка экспертиза үткэрү планын эзерлэу

6.1. Пландә түбэндэгелэр күрсәтелә:

1) норматив хокукый актның исеме һәм реквизитлары;

2) хокукый актны эшлэүне гамэлгэ ашыручы жайга салу органы, бүлекчэ исеме;

3) норматив хокукый актка экспертиза турында бэялэмэ проектын тапшыру срогы;

4) норматив хокукый актка экспертиза үткэрү вакыты, шул исэптән гавами консультациялэр.

6.2. Вэкалэтле бүлекчэ агымдагы ел ахырына кадэр 4 айдан да соңга калмыйча, планны формалаштыру максатларында тэкъдимнэр жыю турында рэсми сайтта хэбэрнамэ урнаштыра.

6.3 Тэкъдимнэр жыю вакыты хэбэрнамэне урнаштырганнан соң, 45 календарь көннэн дә артырга тиеш түгел.

6.4. Вэкалэтле бүлекчэ тэкъдимнэр жыю срогы тэмамланганнан соң 5 эш көненнэн дә соңга калмыйча, килэсе ел планына норматив хокукый актларны кертү буенча кергэн барлык тэкъдимнэр жыелмасын формалаштыра һәм гавами консультациялэр максатларында аны рэсми сайтта урнаштыра.

6.5. Планга тэкъдимнэр жыентыгы буенча гавами консультациялэр срогы кимендэ 30 календарь көн тэшкит итэ.

6.6. Гавами консультацияләр нәтижәләре буенча вәкаләтле бүлекчә киләсе елга План төзи һәм раслый.

План рәсми сайтта аны раслаганнан соң 5 эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

7. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәләр проектларын әзерләү һәм алар буенча гавами консультацияләр үткәрү

7.4. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турында Бәяләмәдә һәм аның проектында түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

- 1) норматив хокукый актының төп реквизитлары;
- 2) вәкаләтләренә һәм (яисә) компетенциясенә тикшерелә торган ижтимагый мөнәсәбәтләр өлкәсе кергән, норматив хокукый акты кабул иткән орган исеме;
- 3) акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру нәтижәләре турында белешмәләр (аны уздырган очракта);
- 4) карала торган норматив хокукый актының һәм аның аерым нигезләмәләренең гамәлдә булу срогы;
- 5) мәнфәгатьләре әлеге норматив хокукый акт белән билгеләнгән жайга салынучы затлар даирәсе (алга таба-жайга салу);
- 6) жайга салу хисабына проблеманы хәл итү дәрәжәсен бәяләү һәм аның белән бәйлә тискәре нәтижәләренә булдырмау;
- 7) әлеге норматив хокукый акты гамәлгә ашырудан килгән чыгымнарны һәм керемнәрне бәяләү;
- 8) жайга салуның факттагы уңай һәм тискәре нәтижәләрен бәяләү;
- 9) жайга салуның билгеләнгән максатларына һәм күрсәткечләренә ирешүнең нәтижәләре бәяләү;
- 10) норматив хокукый актта эшкуарлык, инвестиция һәм (яки) башка эшчәнлек алып баруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләренә булуы турында белешмәләр;
- 11) эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегенә гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләренә бетерү ысуллары һәм гамәлдәге жайга салуның нәтижәләре арттыру турында тәкъдимнәр;
- 12) жайга салуның факттагы йогынтысын бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка белешмәләр.

7.2. Норматив хокукый актка экспертиза нәтижәләре турында бәяләмә проекты профильле бүлекчә тарафыннан әзерләнә һәм вәкаләтле бүлекчәгә жибәрелә.

7.3. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмә проекты вәкаләтле бүлек тарафыннан Пландә билгеләнгән сроктарда гавами консультацияләргә чыгарыла.

Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәләр проектлары буенча гавами консультацияләр үткәрү өчен вәкаләтле бүлекчә рәсми сайтта аларны үткәрү турында хәбәрнамә, экспертиза үткәрелә торган норматив хокукый акт, норматив хокукый актка экспертиза нәтижәләре турында бәяләмә проекты урнаштыра.

7.4. Хэбэрнамэдэ шул исэптэн гавами консультациялэр үткэрү вакыты һәм катнашучылар тарафыннан үз фикерләрен жибөрү ысулы булырга тиеш.

7.5. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижэләре турында бәяләмәләр проектлары буенча гавами консультациялэр үткэрү сроклары 20 һәм 30 календарь көннән дә ким булмаска тиеш.

7.6. Вәкаләтле бүлекчә гавами консультациялэр нәтижэләре буенча кергән барлык тәкъдимнәрне дә карарга һәм аларның исәпкә алынуы яки кире кагу сәбәпләре турында белешмәләр күрсәтелгән тәкъдимнәр жыелмасын төзөргә тиеш.

Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижэләре турында бәяләмәләр проектлары буенча гавами консультациялэр үткэрү нәтижэләре буенча вәкаләтле бүлек тарафыннан норматив хокукый актларга экспертиза нәтижэләре турында бәяләмәләр эзерләү гамәлгә ашырыла.

7.7 Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижэләре турында бәяләмәләргә вәкаләтле бүлек башлыгы имза сала һәм имза салынган көннән соң 5 эш көннәннән дә соңга калмыйча рәсми сайтта урнаштырылырга тиеш.

8. Экспертиза нәтижэләрен куллану тәртибе

8.1. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижэләре турында Бәяләмә муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү яисә аларны юкка чыгару өчен нигез булып торырга мөмкин.

8.2. Норматив хокукый актка экспертиза нәтижэләре турында Бәяләмәгә кул куелганнан соң 10 эш көне эчендә профильле бүлекчәгә жибәрелә. Экспертиза нәтижэләре буенча вәкаләтле бүлек муниципаль берәмлек башлыгы адресына муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр жибәрә ала.